

JĘZYK POLSKI – KLASA 4
KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY

OGÓLNE KRYTERIA:

niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA:

Ocenę **NIEDOSTATECZNĄ** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

OCENĘ:	KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	TWORZENIE WYPOWIEDZI	KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE
DOPUSZCZAJĄCĄ	<p>SLUCHANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób • reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) • rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów • rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny • wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej • rozumie ogólny sens słuchanych utworów <p>CZYTANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji • rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny • wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost • rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi 	<p>MÓWIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem • formułuje pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym • wypowiada komunikaty zawierające proste informacje • wyraża wprost swoje intencje • odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, • stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem • mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu • za pomocą kilku zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę • za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat • stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym • wygłasza tekst utworu z pamięci <p>PISANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu • zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h 	<p>Stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinę wyrazów) • składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające) • fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennej części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych) • fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)

	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie ogólny sens czytanych utworów • stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym <p>DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym <p>ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • mówi o swoich reakcjach czytelnicznych • dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy • wie, co tworzy rytm • wskazuje wers, strofę, refren • odróżnia fikcję od rzeczywistości • odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych • określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia • rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator) • zna cechy baśni i legendy • wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu • uzupełnia prosty schemat, tabelę • zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, • zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze • za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia • za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu • stara się o estetykę zapisu wypowiedzi 	
DOSTATECZNĄ	<p>SLUCHANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada 	<p>MÓWIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> * słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i

	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi • powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii • rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów <p>CZYTANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • określa temat i główną myśl tekstu • oddziela informacje ważne od drugorzędnych • wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu • wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi • rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu • wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami • poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów <p>DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych <p>ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • formułuje pytania otwarte • udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych • wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą • stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem • wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym • składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne • opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni • dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne • recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens • stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych • posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) <p>PISANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni <i>ó – u</i>, <i>rz – ż</i>, <i>ch – h</i> i interpunkcji 	<p>przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy rodzinę wyrazów)</p> <ul style="list-style-type: none"> * składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa wypowiedzi oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych) * fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym) * fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki) <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu
--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> nazywa swoje reakcje czytelnicze nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz <ul style="list-style-type: none"> użytkowe odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia wskazuje cechy baśni i legendy w utworze rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) odczytuje morał baśni 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą i w typowych przykładach konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące zapisuje pytania otwarte udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych samodzielnie zapisuje dialog dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne tworzy ramowy plan wypowiedzi układa opowiadanie odtwórcze redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny 	
DOBRA	SLUCHANIE <ul style="list-style-type: none"> koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów odróżnia informacje ważne od mniej ważnych na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje 	MÓWIENIE <ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne zdanie w rozmowie świadomie dobiera intonację zdaniową udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami 	<ul style="list-style-type: none"> Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> * słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi) * składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone oraz

	<p>plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania</p> <ul style="list-style-type: none"> właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich <p>CZYTANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio rozumie funkcję akapitu oddziela informacje ważne od drugorzędnych wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji <p>DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń <p>PISANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni <i>ó – u</i>, <i>rz – ż</i>, <i>ch – h</i> i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów) w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą 	<p>równoważniki; celowo używa różnych wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji)</p> <ul style="list-style-type: none"> * fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach) * fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)
--	---	--	---

	<p>ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje reakcje czytelnicze • analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia • identyfikuje baśń i legendę • rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu • rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście • objaśnia znaczenia porównań i przerośń w tekście • wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski • charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość • odczytuje przesłanie utworu 	<p>odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika • w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne • w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw • układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie • stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi • pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń zapisuje dialog w opowiadaniu • w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć • dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia 	
<p>BARDZO DOBRĄ</p>	<p>SLUCHANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi • odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich • wyraża swoje zdanie na temat 	<p>MÓWIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych • rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego • udziela wyczerpujących wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> * słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy

	<p>wysłuchanego komunikatu</p> <ul style="list-style-type: none"> nazywa intencje nadawcy komunikatu <p>CZYTANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi, np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistość oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu <p>DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopiśmie, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami 	<p>poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka <p>PISANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z 	<p>wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej)</p> <ul style="list-style-type: none"> * składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych) * fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym) * fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)
--	---	--	---

	<p>ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami • objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim • wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu • objaśnia funkcję epitetów, porównań i przerośni w tekście • wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy • charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami 	<p>omawianą tematyką</p> <ul style="list-style-type: none"> • komponuje i przekształca plan wypowiedzi • pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń • w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła • dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu 	
<p>CELUJACĄ</p>	<p>SLUCHANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje i wyjaśnia przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich <p>CZYTANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur • wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi • odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje 	<p>MÓWIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania • podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur • interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych <p>PISANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

	<p>DOCIERANIE DO INFORMACJI-SAMOKSZTAŁCENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym <p>ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość 	<p>doborem środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi 	
--	--	---	--